



**INTERNE CONTROLEPLAN
2012 - 2015**

Gemeente Zutphen

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	- 3 -
1.1	Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO)	- 3 -
1.2	Aantoonbaar rechtmatig handelen	- 3 -
1.3	Bedrijfsvoering gemeente Zutphen	- 3 -
2.	Waarom interne controle?	- 5 -
2.1	Wat verstaan we onder interne controle?	- 5 -
2.2	Interne controle – verbijzonderde interne controle	- 5 -
2.3	De controleverklaring bij de jaarrekening	- 5 -
2.4	Frequentie verbijzonderde interne controle	- 5 -
2.5	Organisatorische inbedding Interne Controle	- 6 -
3.	Controleaanpak	- 7 -
3.1	Opzet en reikwijdte van de onderzoeken	- 7 -
3.2	Resultaten van de onderzoeken	- 7 -
3.3	Rapportage van bevindingen, adviezen en follow-up	- 8 -
4.	Rechtmatigheid in het kader van de accountantscontrole	- 9 -
4.1	Gemeentewet en BADO	- 9 -
4.2	Verordeningen ex. artikel 212 en 213 Gemeentewet	- 9 -
4.3	Opdracht accountant	- 9 -
4.4	Normenkader	- 9 -
4.5	De controleverklaring	- 9 -
4.6	Toleranties	- 10 -
4.7	Rechtmatigheidcriteria	- 10 -
5.	Risicoanalyse en bepaling van de kritische processen	- 12 -
5.1	Doel van de risicoanalyse	- 12 -
5.2	Opzet van de risicoanalyse	- 12 -
5.3	Resultaten van de risicoanalyse	- 12 -
5.4	Kritische processen 2012 gemeente Zutphen	- 13 -
6.	Planning kritische processen 2012 t/m 2015	- 14 -
6.1	Controleschema 2010 t/m 2015	- 14 -

1. Inleiding

Voor u ligt het interne controleplan 2012 - 2015.

Dit interne controleplan is een meerjarenplan waarin de processen worden benoemd die worden gecontroleerd. Het interne controleplan wordt elk jaar geactualiseerd aan de hand van de risicoanalyse. Bij het maken van dit IC-plan is uitvoerig overleg gevoerd met de accountant zodat zijn adviezen ook verwerkt konden worden in dit IC-plan.

1.1 Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO)

De invoering van het dualisme, het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) hebben er toe geleid dat het (financiële)beheer van gemeenten steeds nadrukkelijker onderwerp van aandacht is geworden voor zowel de centrale overheid (zoals ministeries), als de burger. Door deze toenemende aandacht wordt het steeds belangrijker dat gemeenten in staat zijn aan te tonen doelmatig, doeltreffend en rechtmatig gehandeld te hebben.

1.2 Aantoonbaar rechtmatig handelen

De externe controlepartijen, waaronder de accountant, richten zich in deze nieuwe situatie meer op de vraag of de gemeentelijke organisatie in staat is getrouw en rechtmatig te functioneren. De organisatie dient dit echter zelf aan te tonen door ondermeer te beschikken over voldoende, gedurende het jaar uitgevoerde, interne controles. De controledruk verschuift dus van extern naar intern. Het standpunt van de externe controlepartijen is dat, indien de organisatie in staat is om zelf aan te tonen dat er getrouw en rechtmatig gehandeld is, men er vanuit kan gaan dat een grote mate van zekerheid heerst over het getrouwe beeld van ondermeer de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties. De 'bewijslast' wordt dus omgedraaid: waarbij voorheen de accountant moest aantonen dat de zaken in orde waren, dient men nu zelf aan te tonen dat de zaken in orde zijn.

Het aan kunnen tonen doelmatig, doeltreffend en rechtmatig gehandeld te hebben, vraagt van gemeenten een andere manier van omgaan met haar bedrijfsvoering. Waar in de bedrijfsvoering voorheen vooral het te behalen einddoel centraal stond, komt nu meer aandacht voor de totstandkoming van dit einddoel. Concreet betekent deze verschuiving dat in plaats van achteraf vaststellen of doelstellingen zijn gehaald er nu gedurende het proces van totstandkoming 'een vinger aan de pols' gehouden dient te worden, om zo te bepalen of de totstandkoming doelmatig, doeltreffend en rechtmatig is verlopen. Hiervoor is het van belang dat gemeenten hun processen in beeld hebben, inclusief de vereisten voor een doelmatige, doeltreffende en rechtmatige uitvoering.

Meer specifiek voor een rechtmatige uitvoering van de processen, dient de voor het proces relevante regelgeving aantoonbaar nageleefd te worden en dienen de activiteiten binnen het proces aantoonbaar door de bevoegde personen of het bevoegde gezag (college of raad) uitgevoerd te worden. Dit vraagt van gemeenten dat de voor rechtmatigheid relevante regelgeving actueel is, taken en bevoegdheden zijn vastgelegd en de voor rechtmatigheid relevante processen beschreven zijn, waarbij een relatie is gelegd met de relevante regelgeving en taken en bevoegdheden. Gedurende de procesuitvoering dient de uitvoerende ervoor zorg te dragen dat rechtmatig gehandeld wordt en dat dit ook wordt vastgelegd. De 'vinger aan de pols' houden bestaat dan uit een beperkt aantal deelwaarnemingen / steekproeven gedurende het jaar zodat eventuele niet-rechtmatigheden tijdig ontdekt en hersteld kunnen worden.

1.3 Bedrijfsvoering gemeente Zutphen

De resultaten uit interne controles en onderzoeken geven informatie over in hoeverre de gemeente Zutphen beheersing heeft over de bedrijfsvoering, oftewel 'in control' is. De uitkomsten van de interne controles leveren ook bruikbare informatie op voor de controleverklaring bij de jaarrekening.

Sinds de organisatieverandering per 1 oktober 2009 is IC geplaatst bij de afdeling Bedrijfsvoering, team Intern Advies. In het najaar van 2012 verwachten wij weer een wijziging, namelijk dat IC geplaatst wordt in het nieuwe team Control. IC verricht controles voor de hele gemeente Zutphen met uitzondering van de gemeenschappelijke regeling Het Plein en de brandweer.

2. Waarom interne controle?

2.1 Wat verstaan we onder interne controle?

De interne controle richt zich in hoofdzaak op het waarborgen van:

- Juist gebruik van bevoegdheden
- Opvolgen van wet- en regelgeving, voorschriften, instructies en procedures
- Rechtmatigheid van de transacties en de daarbij behorende gegevensverwerking

De controle heeft als doel het tijdig opsporen en corrigeren van onvolkomenheden in de uitvoering. De uitkomsten van de onderzoeken kunnen tevens dienen als input voor verdere verbetering van de interne beheersing. De informatie uit interne controles plus de inbedding van interne controlemaatregelen in de organisatie helpen om de kwaliteit van de uitvoering te verbeteren.

2.2 Interne controle – verbijzonderde interne controle

Binnen elk werkproces behoren interne controlemaatregelen te zijn opgenomen om de rechtmatigheid te waarborgen. Voorbeelden van deze interne controlemaatregelen ‘in de lijn’ zijn functiescheiding en (collegiale) toetsing. Verbijzonderde interne controle is daar een onafhankelijke aanvulling op (buiten de werkprocessen om). De verbijzonderde interne controle is daarbij gericht op een beoordeling of de interne controle binnen het proces van de administratieve organisatie daadwerkelijk functioneert en effectief is. Daarnaast kan door de verbijzonderde interne controle een objectief oordeel worden gegeven over de rechtmatigheid.

Voor de duidelijkheid vermelden wij dat dit interne controleplan betrekking heeft op de verbijzonderde interne controle.

	Interne controle maatregelen in het proces	Verbijzonderde interne controle
Definitie	Elke maatregel in het proces om de kwaliteit van de uitvoering te garanderen.	Het toetsen van uitvoering aan wet- en regelgeving. Gericht op het verzamelen van gegevens ten behoeve van: 1. Sturing en beheersing uitvoering (intern) 2. Externe verantwoording
Kenmerken	<ul style="list-style-type: none">• Functiescheiding: wie mag wat?• Automatisering: logische en fysieke gegevensbescherming• Kennisondersteuning: handboeken, deskundigen, opleidingen• Kruislingse controle en toetsing	<ul style="list-style-type: none">• Controle vindt achteraf plaats• Controle maakt geen onderdeel van het proces uit• Onafhankelijke positie van de intern controleur

Tabel 1: Interne controle vs verbijzonderde interne controle

2.3 De controleverklaring bij de jaarrekening

Het stelsel van interne controlemaatregelen is er in de eerste plaats ten dienste van de leiding van de gemeentelijke organisatie. Wel is het zo dat voor de accountant de verbijzonderde interne controle een maatstaf kan zijn om, na toetsing van de effectiviteit ervan, mede de aard en omvang van zijn eigen werkzaamheden te bepalen om uiteindelijk te komen tot het geven van een oordeel over de verantwoording. Het is dus de bedoeling om de uitkomsten van de verbijzonderde interne controle ook bruikbaar te laten zijn voor de accountant bij de controle van de jaarrekening. Daarom is het van groot belang dat, bij de uitvoering van de verbijzonderde interne controle, de accountant een adviserende taak vervult. Dit interne controleplan is afgestemd met de accountant.

2.4 Frequentie verbijzonderde interne controle

Uitgangspunt is dat de verbijzonderde interne controle een continu proces is dat niet alleen plaatsvindt rondom de twee momenten dat de accountant langskomt, namelijk bij de interim-controle en jaarrekeningcontrole, maar dat de controles gedurende het hele jaar uitgevoerd worden. Immers, in de eerste plaats wordt de verbijzonderde interne controle uitgevoerd voor de organisatie zelf.

2.5 Organisatorische inbedding Verbijzonderde interne Controle

De intern controleur heeft duidelijke taken op het gebied van advisering en rapportage. De verantwoordelijkheid voor werkprocessen blijft echter liggen bij het management. Dit gegeven brengt met zich mee dat de intern controleur zich zo min mogelijk bemoeit met de concrete invulling van dit proces; hij moet niet op de stoel van de uitvoerder zitten. Dit voorkomt ook dat de intern controleur zichzelf moet controleren. Verbijzonderde interne Controle dient daarom binnen de organisatie een onafhankelijke positie in te nemen. Om de onafhankelijke positie te waarborgen, dient zij geen onderdeel uit te maken van een team waarin het primaire proces wordt uitgevoerd. In geval van onregelmatigheden worden bevindingen gerapporteerd aan de directeur en/of (daarna) het college van burgemeester en wethouders.

3. Controleaanpak

3.1 Opzet en reikwijdte van de onderzoeken

Per proces wordt aan de hand van een checklist de interne controle uitgevoerd. Het gaat dan vooral om de beoordeling van onderstaande zaken:

- Zijn de besluiten in overeenstemming met wettelijke regelingen en beleid;
- Wordt op de juiste wijze uitvoering gegeven aan de onderzoeksverplichting op grond van regelgeving;
- Worden in alle daarvoor in aanmerking komende gevallen verplichtingen verbonden en worden de verplichtingen nageleefd;
- Zijn er juiste interne controle maatregelen in het proces genomen;
- Zijn de financiële beheershandelingen rechtmatig tot stand gekomen;
- Werkt de administratieve organisatie naar behoren.

Uit de totale massa wordt een steekproef genomen die gecontroleerd wordt. De omvang van de steekproef kan naar aanleiding van de bevindingen worden bijgesteld.

De controlewerkzaamheden kunnen verdeeld worden in organisatiegerichte en gegevensgerichte controlewerkzaamheden. De organisatiegerichte werkzaamheden worden verricht om het systeem van interne controlemaatregelen te toetsen en omvatten het beoordelen van de opzet, het bestaan en de werking van de interne controlemaatregelen. Bij gegevensgerichte controle wordt op detailniveau gecontroleerd, bijvoorbeeld op dossierniveau. De diepgang van de gegevensgerichte werkzaamheden wordt bepaald door de resultaten van de organisatiegerichte werkzaamheden. Hoe meer organisatiegerichte zekerheid, hoe minder gegevensgerichte werkzaamheden er uitgevoerd hoeven te worden.

Wij zullen zoveel mogelijk organisatiegerichte controles uitvoeren om het aantal detailcontroles op dossierniveau te kunnen beperken.

3.2 Resultaten van de onderzoeken

Bij de onderzoeken zijn vier bevindingen te onderscheiden:

- *Onzeker*
Het betreft de dossiers die niet aan de betreffende wet- en regelgeving getoetst konden worden omdat het dossier niet alle informatie bevatte om een volwaardige toets te kunnen uitvoeren. Hoewel een dossier als onzeker is aangemerkt, is het goed mogelijk dat het proces wel rechtmatig is verlopen. Er kan op basis van de beschikbare informatie alleen niet worden aangetoond dat dit daadwerkelijk ook is gebeurd.
- *Rechtmatig*
Het betreft de dossiers die alle benodigde informatie bevatten en volledig voldoen aan de wet- en regelgeving.
- *Niet-financieel onrechtmatig*
Dit komt voor in gevallen waarbij niet wordt voldaan aan artikelen van de interne regelgeving maar waaraan in het toetsingskader geen financiële consequenties zijn verbonden.
- *Financieel onrechtmatig*
Het betreft de dossiers die niet aan de betreffende wet- en regelgeving voldoen waardoor sprake is van financiële consequenties. De financiële onrechtmatigheden zijn te splitsen in incidentele fouten en in structurele fouten.

De bevindingen van onderzoeken worden teruggekoppeld naar de uitvoerende medewerker. Tekortkomingen dienen (indien mogelijk) te worden hersteld. De herstelacties zullen in onze rapportages aan de orde komen.

3.3 Rapportage van bevindingen, adviezen en follow-up

De bevindingen van de controles worden vastgelegd in rapporten. Het is uiteraard belangrijk dat bevindingen en adviezen resulteren in acties binnen de organisatie. Het signaleren van tekortkomingen en het geven van aanbevelingen tot verbetering is een taak van interne controle. Het doorvoeren van verbeteringen en het bewaken van de voortgang is een taak van het management. Onderstaand hebben wij stapsgewijs aangegeven wat de route is van de rapporten en wie waarvoor verantwoordelijk is.

1. IC vervaardigt na elke controle een conceptverslag en actielijst.
2. IC bespreekt het conceptverslag met de uitvoerende medewerker(s) en teamleider.
3. IC biedt het definitieve verslag en de actielijst aan aan de teamleider en zijn/haar afdelingshoofd. IC stuurt tevens een kopie ter kennisname naar het afdelingshoofd Bedrijfsvoering en de teamleider van Intern Advies.
4. Het afdelingshoofd bespreekt het verslag en de actielijst met de teamleider; acties worden uitgezet.
5. Twee maal per jaar stelt IC een verzamelrapport op waarin de verslagen staan van de in het afgelopen half jaar verrichte controles.
6. Voor het uitbrengen van een verzamelrapport informeert IC bij de afdelingshoofden naar de follow-up van bevindingen, oftewel naar de status van de actielijst.
7. IC neemt in het verzamelrapport de follow-up van bevindingen op.
8. IC biedt het verzamelrapport aan aan het afdelingshoofd Bedrijfsvoering.
9. Het afdelingshoofd Bedrijfsvoering agendeert het rapport voor het CTO.
10. Het CTO bespreekt het rapport.
11. IC biedt het resultaat ter vaststelling aan aan het college en ter kennisname aan de raad.

4. Rechtmatigheid in het kader van de accountantscontrole

Bij rechtmatigheid in het kader van de accountantscontrole dient er een duidelijke relatie te zijn met het financieel beheer. Er moet worden vastgesteld dat baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. De accountant hoeft dus niet vast te stellen of alle handelingen conform de geldende wet- en regelgeving zijn verricht. De aandacht blijft beperkt tot die handelingen waaruit financiële gevolgen voortkomen die als baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening dienen te worden verantwoord.

4.1 Gemeentewet en BADO

De rechtmatigheidcontrole is gebaseerd op de Gemeentewet. In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) zijn nadere regels gesteld met betrekking tot de reikwijdte van en de verslaggeving over de rechtmatigheid als onderdeel van de accountantscontrole van jaarrekeningen van gemeenten en provincies.

4.2 Verordeningen ex. artikel 212 en 213 Gemeentewet

In de verordening ex art. 212 Gemeentewet regelt een gemeente het gemeentelijke financiële beleid, beheer en de financiële organisatie zodanig dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan. In de verordening ex. art. 213 Gemeentewet worden de regels voor de accountantscontrole zodanig vastgelegd dat de toetsing van de rechtmatigheid van het financiële beheer en van de financiële organisatie is gewaarborgd. Verder regelt de verordening ex. art. 213 een aantal zaken met betrekking tot de opdrachtverlening aan de accountant.

4.3 Opdracht accountant

De gemeenteraad zal ter afkadering van de rechtmatigheidcontrole allerlei zaken nader moeten regelen en vastleggen. Bijvoorbeeld over de te hanteren goedkeuringstoleranties, de rapporteringstolerantie, het normenkader, de wijze en het tijdstip van aanleveren van de jaarrekening etc. De accountantscontrole op de naleving van wet- en regelgeving beperkt zich in 2012 tot de rechtmatigheidsaspecten recht, hoogte en duur. De afspraken over de uitvoering van de accountantscontrole worden vastgelegd in het controleprotocol.

4.4 Normenkader

Het normenkader voor een rechtmatigheidcontrole betreft de inventarisatie van de voor de accountantscontrole relevante wet- en regelgeving. De inventarisatie bestaat uit externe wetgeving en gemeentelijke regelgeving. Elk jaar wordt het normenkader geactualiseerd bij wijzigingen van relevante wet- en regelgeving met financiële aspecten. Uiteraard is alleen wet- en regelgeving van belang die bepalingen bevat over financiële beheershandelingen.

4.5 De controleverklaring

Met ingang van 2004 wordt het rechtmatig handelen van de gemeente vertaald in een expliciet oordeel van de accountant bij de jaarrekening. Dit komt tot uitdrukking in de tekst van de controleverklaring. De accountant dient binnen zijn opdracht en het gestelde in het controleprotocol een oordeel te geven over de getrouwheid en rechtmatigheid van de baten en lasten en de balansmutaties. Hij moet daarbij kunnen steunen op de opzet van de administratieve organisatie en de werking daarvan bij de uitvoering van de gemeentelijke taken. Voorwaarde daarbij is dat de accountant zicht heeft op de interne controle en de verbijzonderde interne controle, die door de gemeente zelf wordt uitgevoerd. De controleverklaring is bestemd voor de raad zodat deze de door het college van B&W opgestelde jaarrekening kan vaststellen.

4.6 Toleranties

Het BADO bepaalt dat de goedkeuringstolerantie ten aanzien van fouten in de jaarrekening 1% van de totale lasten van de gemeente bedraagt. Ten aanzien van onzekerheden in de controle bedraagt de goedkeuringstolerantie 3% van de totale lasten.

Goedkeuringstolerantie	Oordeel van de accountant			
	goedkeurend	beperking	oordeelonthouding	afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	$\leq 1\%$	$> 1\% < 3\%$	=	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% lasten)	$\leq 3\%$	$> 3\% < 10\%$	$\geq 10\%$	=

Tabel 3: Goedkeuringstoleranties en oordeel van de accountant

De raad heeft de mogelijkheid om deze percentages naar beneden bij te stellen. Hogere percentages zijn niet toegestaan.

De rapporteringstolerantie is de tolerantie die uitgangspunt is voor het verslag van bevindingen van de accountant. Het gaat hier om een bedrag dat gelijk is aan of lager dan de bedragen voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in het verslag van bevindingen.

Met ingang van het verantwoordingsjaar 2006 is het principe van single information en single audit (sis) ingevoerd voor de gemeentelijke verantwoording over specifieke uitkeringen. Dit houdt in dat gemeenten zich over deze regelingen niet langer apart hoeven te verantwoorden maar dat verantwoording wordt afgelegd via een bijlage bij de gemeentelijke jaarrekening. Op grond van art. 5 lid 4 BADO gelden voor de bevindingen over specifieke uitkeringen lagere rapporteringstoleranties dan voor andere onderdelen van de reguliere jaarrekening.

Over fouten en onzekerheden boven een vastgestelde financiële grens per specifieke uitkering dient te worden gerapporteerd, voor zover deze niet door de gemeente zijn of kunnen worden gecorrigeerd. Deze financiële grens is per specifieke uitkering:

- € 10.000, -; indien specifieke uitkeringen \leq € 100.000, -
- 10%; indien specifieke uitkeringen $>$ € 100.000, - en \leq € 1.000.000, -
- € 100.000, -; indien specifieke uitkeringen $>$ € 1.000.000, -

4.7 Rechtmatigheidcriteria

Rechtmatigheid in het kader van de accountantscontrole heeft betrekking op de totstandkoming van baten en lasten en de balansmutaties in de jaarrekening. Aan deze baten en lasten en balansmutaties liggen financiële beheershandelingen ten grondslag. De accountant controleert of deze financiële beheershandelingen uitgevoerd zijn volgens de regels en of dit juist en traceerbaar in de administratie is vastgelegd.

De in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties dienen rechtmatig tot stand te komen. Rechtmatigheid heeft betrekking op de volgende 9 criteria:

	Aspecten	Rechtmatigheidcriterium	Omschrijving
1	Juistheid	Calculatiecriterium	Is het bedrag van de financiële stroom juist vastgesteld?
2	Tijdigheid	Valuteringscriterium	Heeft de verantwoording van de verplichting op het juiste tijdstip plaatsgevonden en is het tijdstip van betaling of inning correct vastgesteld?
3	Juistheid	Adresseringscriterium	Is de verplichting aan de juiste persoon / instantie geadresseerd?
4	Volledigheid	Volledigheidscriterium	Zijn de opbrengsten volledig?
5	Juistheid	Aanvaardbaarheidscriterium	Past de verplichting in het kader van de activiteiten van de huishouding en is in relatie tot de prijs een aanvaardbare tegenprestatie overeengekomen?
6	Bestaan	Leveringscriterium	Is de overeengekomen tegenprestatie ontvangen?
7	Alle	Begrotingscriterium	Passen de verplichtingen en uitgaven binnen de grenzen van de door de raad vastgestelde begroting?
8	Alle	M (Misbruik) & O (Oneigenlijk gebruik)-criterium	Zijn gegevens die tot doel hebben overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen of een heffingsbedrag vast te stellen door de belanghebbende volledig verstrekt en zijn deze inhoudelijk juist en volledig?
9	Alle	Voorwaardencriterium	Is aan de gestelde voorwaarden voldaan, bijvoorbeeld bij subsidies en aanbestedingen?

In het kader van het getrouwheidsonderzoek wordt al aandacht besteed aan 6 van deze criteria. Voor de oordeelsvorming over de rechtmatigheid zal extra aandacht worden besteed aan volgende rechtmatigheidscriteria:

- Het begrotingscriterium;
- Het misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O criterium);
- Het voorwaardencriterium.

Interne Controle besteedt vooral aandacht aan het voorwaardencriterium en het M&O-criterium.

Het begrotingscriterium valt onder het team Administratie & Rapportage. Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium wordt getoetst of het budgetrecht van de raad is gerespecteerd. Als blijkt dat de gerealiseerde lasten zoals weergegeven in de jaarrekening hoger zijn dan de geraamde bedragen met inbegrip van de laatste begrotingswijziging, is – voor zover het de begrotingsoverschrijdingen betreft - mogelijk sprake van onrechtmatige uitgaven.

De overschrijding kan namelijk in strijd zijn met het budgetrecht van de gemeenteraad zoals geregeld in de Gemeentewet. Voor de afsluitende oordeelsvorming is van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door de gemeenteraad geformuleerde beleid en/of wordt gecompenseerd door aan de lasten gerelateerde hogere inkomsten. De accountant toetst prestaties alleen op programmaniveau en wel of in de geest van het programma is gehandeld. Het bepalen of en welke begrotingsoverschrijdingen al dan niet verwijtbaar zijn, is voorbehouden aan de raad.

Het M&O-criterium betreft de toets op juistheid en volledigheid van gegevens die door belanghebbende zijn verstrekt om het voldoen aan voorwaarden aan te tonen. Dit ter voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving.

Het voorwaardencriterium betreft de eisen waaraan de gemeente zich heeft te houden als zij een financiële beheershandeling verricht. Aspecten die hierbij aan de orde zijn, zijn recht, hoogte en duur van de betalingen en ontvangsten, het hanteren van termijnen, het verkrijgen en bewaren van bewijsstukken en de bevoegdheden die worden uitgeoefend.

5. Risicoanalyse en bepaling van de kritische processen

Jaarlijks zal met behulp van een risicoanalyse worden gezien welke processen onderdeel van de interne controle uitmaken en wat de diepgang van de interne controlewerkzaamheden zal zijn.

5.1 Doel van de risicoanalyse

Voorafgaand aan het opstellen van het interne controleplan, dienen de risico's op het gebied van rechtmatigheid in beeld gebracht te worden. Dit doen we door middel van een risicoanalyse. Het doel is om tot een juiste controlemix te komen. Op het moment dat bij een bepaald proces wordt geconstateerd dat een specifiek onderdeel niet goed functioneert, dient hier nader op ingezoomd te worden door (a) het aantal deelwaarnemingen te verhogen of (b) een nadere analyse van het specifieke proces uit te voeren.

5.2 Opzet van de risicoanalyse

Bij de risicoanalyse hebben we vanuit verschillende invalshoeken bepaald welke risico's in een werkproces zitten en in hoeverre deze worden beheerst.

Wij hebben als uitgangspunt gekozen voor het bestaande normenkader. Voor de specifieke activiteiten die daarin genoemd worden, hebben we voor zover dat mogelijk was, de strategische agenda, de managementletters van Deloitte over 2010 en 2011 en de interne controlerapporten over 2010 en 2011 bestudeerd. Tenslotte hebben we aan de hand van signalen uit de organisatie de risicoanalyse afgerond.

5.3 Resultaten van de risicoanalyse

Uit de analyse is een aantal risico's naar voren gekomen. Deze risico's zijn verschillend van aard, bijvoorbeeld financieel of van groot maatschappelijk belang.

Afhankelijk van de aard van het risico, het financiële belang en de beheersingsmaatregel is vervolgens bepaald of en wanneer interne controle nodig is. Er zijn drie uitkomsten te onderscheiden:

- Werkprocessen die in 2012 in aanmerking komen voor interne controle
- Werkprocessen die in 2013, 2014 of 2015 in aanmerking komen voor interne controle
- Werkprocessen waarbij geen specifieke controle mogelijk is

Hieronder zijn de werkprocessen vermeld die naar aanleiding van de risicoanalyse 2012 in aanmerking komen voor interne controle.

5.4 Kritische processen 2012 gemeente Zutphen

nr.	Kritisch proces	Toelichting		Lasten 2012	baten 2012
1	Inkopen en aanbestedingen	Processen, autorisaties, mutaties stamgegevens e.d.			
2	Inkoopanalyse (Europ. aanbested.)	Beoordeling inkoopanalyse van Inkoopadviseur		p.m.	
3	Bouwleges	Proces, aansluiting met financiële administratie, tarieven			
4	Treasury			p.m.	
5	Belastingen	afval	Volledigheid, tarieven	€ 4.751.800	€ 5.456.200
		OZB		€ 926.800	€ 6.544.100
		Riool		€ 3.748.700	€ 3.899.700
6	Kwijtscheldingen en bezwaren	Proces			
7	Grafrechten	Aansluiting met financiële administratie, tarieven		€ 855.500	€ 353.100
8	Grondexploitatie			p.m.	
9	Parkeerbelastingen*	parkeermeters		€ 777.100	€ 1.942.700
		vergunningen			
10	Personeel	Salarissen (ic-maatregelen in het proces)			0
		vergoedingen + gratificaties*			
11	Subsidies	welzijn			
		sport		€ 783.900	
		monumenten		€ 6.500	
		incidenteel			
		allochtonenzorg			
		gehandicapten			
		totaal			
12	SISA	alle sisa regelingen		p.m.	p.m.

* Deze controles zijn al verricht in de aanloop naar het maken van dit IC-plan. In overleg met de accountant is echter vastgesteld dat betreffende processen niet meer als kritische processen hoeven worden beschouwd.

6. Planning kritische processen 2012 t/m 2015

6.1 Controleschema 2010 t/m 2015

nr	Kritisch proces									
				2010	2011	2012	2013	2014	2015	
1	Inkoop en aanbestedingen	Facturen, proces		25+4	25	25				
		Autorisaties, mutaties e.d.				X	X	X	X	
2	Controle inkoopanalyse (Europese aanbestedingen)			100%	100%	100%	100%	100%	100%	
3	Bouwleges	Omgevingsvergunningen		10	10	10				
		Aansluiting met de fin.adm. + tarieven				X	X	X	X	
4	Treasury			100%	100%	100%	100%	100%	100%	
5	Belastingen	afval	Volledigheid, tarieven	10	10	-	X	X	X	
		OZB		10	-	10				
		Riool		10	-	-				
6	Kwijtscheldingen en bezwaren			-	10	X				
7	Grafrechten	Facturen		-	10					
		Aansluiting met de fin.adm. + tarieven				X	X	X	X	
8	Grondexploitatie			6	100%	100%	n.t.b.			
9	Parkeerbelastingen	parkeermeters		-	-	10				
		vergunningen		-	10	-				
10	Personeel	Salarissen (v/a 2012: proces)		-	5	5	X			
		vergoedingen + gratificaties		-	-	5				
11	Subsidies	Verleningen		21	28	10	n.t.b.			
		Vaststellingen				10	n.t.b.			
12	Sisa	Alle sisa regelingen		100%	100%	100%	100%	100%	100%	
13	Audit Reisdocumenten/GBA/DigiD						X	X	X	

X= organisatiegerichte controle